

ITKISITKÖ, jos mä KUOLEN?

NICOLAS LUNABBA

SUOMENTANUT TARJA LIPPONEN

NICOLAS LUNABBA

**ITKISITKÖ, jos
mä KUOLEN?**

Suomentanut Tarja Lipponen

Johnny Kniga
Helsinki

Itkisitkö, jos mä kuolen on omaelämäkerrallinen kertomus.
Kirjailija on muuttanut tiettyjä nimiä, paikkoja ja tapahtumien
käänteitä asianosaisia suojellakseen.

© Nicolas Lunabba 2022

Ruotsinkielinen alkuteos: *Blir du ledsen om jag dör?*

Natur & Kultur, Tukholma 2022

Published by agreement with Ahlander Agency.

Suomenkielisen laitoksen © Tarja Lipponen ja Johnny Kniga 2024

Taiteen edistämiskeskus on tukenut tämän teoksen kääntämistä.

Kansi: Sara R. Acedo

Taitto: Taitan / Maria Mitrunen

Johnny Kniga

An imprint of Werner Söderström Ltd

ISBN: 978-951-0-50028-6

Painettu EU:ssa

Elijahille

1

Tänään sinä muutat luokseni.

Laukkusi ovat pinona eteisessä ja nukut sohvalla treeni-vaatteissa. En tiedä, missä nukut jatkossa. Joko haen vintiltä patjan tai sohva saa luvan kelvata.

En halua sinua tänne.

Minua pelottaa, että oivallat, kuka olen. Saat selville luonteenpiirteitäni tai asioita menneisyydestäni, perheestäni. Asioita, joista et tule pitämään.

Pelottaa, että pääset liian lähelle minua. Käyt vaativaksi ja tukahduttavaksi, mihin tiedän sinun hyvin kykenevän. Pelottaa, että aggressioni ja vihani heräävät, jos minulta ryövätään elintärkeät öiset eristäytymisen tuntini, emmekä tule enää toimeen.

En luota itseeni. Minua huolestaa se, että sinä luostat. Pelottaa, etten pysty hallitsemaan kiukkuani, jos onnistut triggeröimään sen. Ja äidyn väkivaltaiseksi. Ja kaikki menee päin helvettä.

Kun tulit pari tuntia sitten, halusin sinua eteisessä. Kysyin, millainen päivä sinulla oli ollut, kuuntelin selostuksiasi ja häivyin makuuhuoneeseen väsymys verukkeeni. Yritin olla kylmä ja etäinen, töykeän rajoilla. Mutta sinä, joka olet yleensä niin valpas havaitsemaan kaikki muutokset mielialoissani, et huomannut mitään. Hymyilit leveästi ja katselit ympärillesi. Et tajunnut, ettet ole tervetullut.

Ramppasit pitkän ajan asuntoa ympäri. Etsit jääkaapista ja ruokakomerosta syötävää, tuloksetta. Menit olohuoneeseen ja istuit tietokoneen ääreen, sen jälkeen valtasit sohvan.

Silloin minä nousin. Hiippailin olohuoneeseen ja vilkaisin, mitä puuhaat. Kun näin nukkuvan hahmosi, minut valtasi kauhu. Miltä tämä näyttää muiden silmissä? Ketkä normaalit ja järkevästi ajattelevat aikuiset kutsuvat vieraiden ihmisten lapsia kotiinsa? Antavat näiden viettää siellä aikaa? Jäädä yöksi? Muuttaa luokseen?

Nicolas, millaisia aikeita sinulla oikeastaan on? Miksi vietät aikaasi toisten ihmisten lasten kanssa? Millainen iljettävä vetovoima sinua houkuttelee pojan läheisyyteen?

Miksi et vain ilmoita sosiaaliviranomaisille, jos poika voi huonosti?

Kuulen äänet päässäni. Lietson niitä, jotta itseinhoni kasvais sellaisiin mittoihin, että saisin sinuun välimatkaa ja käskisin sinua muuttamaan takaisin kotiin.

Nyt istun sängyllä läppäri sylissä.

Ulkona pimeys on tiheää. Katulamppu heilahtelee silmänkorkeudella ja leikkaa mustuuteen valokeilan. Lumihiutaaleet syttyvät valossa kuin tulikärpäset ja kieppuvat oranssissa loisteessa.

Muuten on rauhallista.

Kuulen ilmastoinnin huminaa ja vesijohtojen suhinaa. Kuulen naapurin kävelevän parketillaan yläpuolellani. Hetki sitten hän kävi kusella vessassa, lorina kantautui tänne alas vastenmielisen selvästi. Jos keskityn, erotan jopa sydämeni vaimeat lyönnit. Syke takoo ohimoita. Niin kuin sydän olisi vienyt aivojen paikan.

Olen työskennellyt useita vuosia nuorten parissa alueilla, joita kutsutaan haavoittuviksi. Lapset siellä hakeutuvat luokseni. Sellainen ominaisuus minussa on. Pelaan heidän kanssaan korista, ruokin heidät, teemme läksyjä ja vietämme aikaa yhdessä. Nuoret hakevat minulta läheisyyttä ja turvaa. Halaan heitä. Pörrötän tukkaa. Ajattelen, että he voivat kuolla.

Tunnen kaksikymmentäkaksi lasta tai nuorta, jotka on murhattu, ovat murhanneet tai kuolleet yliannostukseen.

Näen sisimmässäni heidän kasvonsa, miten he katsovat minua niska kenossa, silmissä uteliaisuus tai huoli. Ja sitten kun lapsi kuolee tai tappaa, silmien valo sammuu.

Vaikeampaa on muistaa lasten hautajaisia. Saan kiinni vain yksittäisistä muistikuvista. Pienelle ruumiille tehty pieni arkku. Kulunut jalkapallo kukkakasojen keskellä. Kehystetty koulukuva. Korviahuumaava hiljaisuus. Nuorten ihmisten hautajaisissa on monesti merkillisen hiljaista. Kuin omaiset pidättäisivät hengitystä. Kunnes hiljaisuuden leikkaa huuto. Sen päästä jompikumpi vanhemmista kuin salaman iskemänä. Huuto on niin toivoton, niin raastava, että hyytävän hetken verran näkyviin avautuu menetyksen määrä koko laajuudessaan ja tuntuu kuin se nujertaisi minutkin.

Useimmat lapset eivät kuole vaan jäävät eloon, mutta monia heistä odottaa lannistava tulevaisuus. Se rutistaa rikki unelmat ja kunnianhimon, itsetunnon ja ruumiin.

Näen, kun se tapahtuu. Tiedän, mitä voin tehdä estääkseni tragedian, mutta jätän tietoisesti tekemättä niin.

Solmin jatkuvasti luottamuksellisia suhteita näihin lapsiin. Voitan puolelleni heidän kunnioituksensa ja luottamuksensa. Saan heidät uskomaan, että olen ihminen, johon he voivat turvautua, jonka puoleen kääntyä. Ihminen, joka näkee heidät ja välittää heistä. Valan heihin voimia ja itseluottamusta. Sanon, että heidän on pidettävä puolensa. He ovat tämän maan mutakuonoja ja systeemi on heitä vastaan, mutta heissä itsessään on voima murtautua vapaaksi. Sanon, että toisenlainen tulevaisuus on mahdollinen. Kaikki voi muuttua, *he* voivat muuttua eikä heidän tarvitse elää kuin rotat loppuikänsä. Sanon, että he ovat kauniita ja tärkeitä juuri sellaisina kuin ovat.

Mutta nuoret ovat sillä tapaa häiriintyneitä kuin olot ovat heistä muokanneet, heitä ympäröivä väkivalta on sorvannut heitä, eikä minulla ole koskaan ollut aikomustakaan tehdä sitä mikä olisi tarpeen, nimittäin *ottaa heistä vastuu*, joten toivon herättäminen on vain katastrofin viivyttämisen keino, pitkitetty petos. Julistin pitkään itselleni ja muille, miten sairasta on Ruotsissa leimata se poikkeavaksi, sopimattomaksi, säädyttömäksi ja mahdollisesti pedofiiliseksi. Nimittäin se, että tuntee vastuuta ja omistautuu tunteineen toisten ihmisten lapsille. Harjoittelin repliikkejä, joissa toin ilmi, että ruotsalaisten epäsosiaalinen luonne iski kyntensä kaikkiin nuoriin ja erityisesti mamunuoriin. Syljin suustani kritiikkiä aina kun sain siihen tilaisuuden.

Minulle teki kipeää myöntää sitä, mikä oli ongelmana. Sellainen pedagogiikka, jota pidin eettisesti kestävimpanä ja tehokkaimpana, vaati lasten kohtaamisessa tavatonta emotionaalista tarkkanäköisyyttä, huolenpitokykyä ja avoimuutta. Minusta ei ollut siihen.

En kykene olemaan sellainen ihminen, jota lapsena niin kiihkeästi tarvitsin. Se joka ei jättäisi minua yksin keskelle raskaita ajatuksiani ja tunteitani ja näkisi minut.

Olen jo täyttänyt kolmekymmentä vuotta. Asun yksin pienessä kaksiossa Möllevångenissa Malmössä. Minulla ei ole ollut yhtäkään vakavaa rakkaussuhdetta eivätkä näkymät sellaisen solmimisesta tulevaisuudessa ole suoranaisten valoisat. Voin hädin tuskin sanoa, että minulla on perhe. Tapaan isoveljeä satunnaisesti. Minulla on täti Ängelholmissa, ukki vanhainkodissa. Siinä se.

Olen pelokas ihminen. Olen aina, jo hyvin nuoresta asti, tuntenut itseni pieneksi ja heikoksi. Siksi elän niin kuin elän.

Solmin vain sellaisia ihmissuhteita, joissa toinen osapuoli ei voi satuttaa minua. Laskelmoin. Miten omistautunut voin olla, miten paljon voin sallia itseni tuntevan ilman että alan rakastaa. Niin minä säilytän jalansijani.

Olen sitä paitsi suorastaan hautunut väkivallassa. Harva asia elämässäni on ollut yhtä pysyvä kuin väkivalta. Olen istunut toisen ihmisen päällä ja mielipuolisuuden puuskassa lyönyt ja lyönyt ja lyönyt. Kuullut kauhunhuutojen altani vähitellen hiljenevän ja tuntenut, että voisin jatkaa lyömistä, kunnes asfaltilla olisi vain musta tahra. Se tunne. Rusentaa toinen elävä ihminen tyystin. Ja kääntöpuolena on menettää täysin oman ruumiin hallinta. Tuntee, että joku haluaa häpäistä minut. Luen edelleen lähipiirini miehistä sen, miten he varastoivat itseensä väkivaltaa.

Isä katosi elämästäni, kun olin neljävuotias. Minulla on hänestä vain joitain harvoja muistoja. Ne harvatkin ovat väkivaltaisia.

Väkivalta on iskostunut minuun. Sorrun siihen mieluusti, jos tunnen, että olen ahtaalla. Joitain vuosia sitten olin töissä

keskiasteen koulussa ja raivostuin poikaan nimeltä Hassan. Tartuin häntä sokean raivon vallassa kauluksesta ja löin lattiaan. Pidin häntä maassa koko ruumiinpainollani ja huusin päin naamaa: ”Mulle et vittuile! Mulle et vittuile!” Samalla löin nyrkkiä lattiaan hänen kasvojensa viereen.

Teen voitavani, ettei haavoittuvuuteni ja pelkoni paljastuisi ulospäin. Yritän esiintyä tunnekartalla turvallisena ja hallittuna, rationaalisena ja itsevarmana, karismaattisena ja älykkäänä miehenä. Sellaisena persoonana – tai irvikuvana – jota tiedän ihailevani. Minun – ja miksei sinunkin – miesihanne ei rakennu pelkän julkisivun ylläpitämiseen. Se vaatii myös, että me olemme vähiten tarvitseva osapuoli ihmissuhteissa. Se, joka hallitsee.

Siksi minä kaiketi työskentelen haavoittuvien lasten parissa. Heidän silmänsä etsivät minua, ja kun katson heidän sisälleen, tiedän olevani joku.

Toisaalta työ on tärkeää. Lukematon määrä ihmisiä on saanut paremman elämän minun ansiostani. Ja toisaalta vaikuttimet ovat hämäriä. En pelkää gettonuoria. Heidän kovat asenteensa ja taipumattomat tapansa eivät säikytä minua. Siksi tulemme toimeen. Siksi he joustavat, puolustus repeilee ja minä saan halata heitä sellaisina kuin he ovat. Saan niin paljon, annan niin vähän. Nuoret eivät ikinä syyttäisi minua siitä, että olen jättänyt heidät yksin, vaikka olen nähnyt heidät ja heidän kipeän tarpeensa saada rakkautta ja solmia siteitä muihin. He eivät odota maailmalta mitään. Heidän itsetuntonsa on niin surkea, että he syyllistävät itseään myös silloin kun muut käyttäytyvät huonosti. Siinä mielessä näiden lasten parissa on vaivatonta olla. He elävät pitkään pienillä hellyydenosoituksilla ja

kunnioituksella tai oikeastaan jo sillä, että heitä ei kohtele huonosti tai epäillen. He eivät muuta haluaisikaan kuin lennähtää syliini mutta hillitsevät itsensä viimeiseen asti, jotta eivät vaikuttaisi tunkeilevilta, takertuvilta ja heikoilta.

Osa nuorista on kokenut niin kovia, että kaaosta heidän sisimmässään tuskin huomaa, ja kestää aikansa ennen kuin käy selväksi, miten häiriintyneitä he ovat. Toiset eivät ole niin paa-tuneita vaan liehittelevät ja puhuvat aikuismaisesti, vitsailevat ja nauravat, tekevät kaikkensa tullakseen nähdyiksi. Jotkut taas ovat uhmakkaita ja röyhkeitä, aggressiivisia, hakevat olemiselleen vahvistusta kaiken aikaa.

Nuoria ohjaa pelko siitä, että heidän huonommuutensa saa vahvistusta. Pelko menettää se vähäinen valta ja asema, mitä heillä on. Siinä yksi niistä syistä, miksi he tappavat toisiaan. Siksi maineen, pikkusummien tai loukatuksi tulemisen tapaiset joutavanpäiväisyydet voivat johtaa murhaan. Vaikka eiväthän ne oikeastaan ole joutavanpäiväisiä. Muiden ihmisten silmissä naurettavilta vaikuttavat asiat voivat olla hukkumista vastaan taisteleville nuorille viimeinen hylynpirstale, johon takertua ja siten estää itseään vajoamasta pohjaan. He voivat vakuutella itselleen, että valhe on totuus, arvoton arvokasta. Vakuutella hallitsevansa jotain sellaista mihin heillä ei ole pie-nintäkään vaikutusvaltaa.

Nämä nuoret eivät omista mitään. He ovat eksyneitä ja puolustuskannalla, siirtyilevät itsensä halveksimisesta pakotettuun ylimielisyyteen ja takaisin.

Kun lausun heille kohteliaisuuden, he reagoivat kuin olisin läimäyttänyt heitä. Kääntyvät pois järkyttyneinä ja noloina. He kerääntyvät ryhmiksi ja solmivat ystävyyyksiä, joissa lojaaliuden näyttäminen on yhtä tärkeää kuin pelko, jota he tuntevat toisiaan kohtaan. Heillä ei ole muuta kuin toisensa toisin kuin

etuoikeutetuilla lapsilla, joilla on useita sosiaalisia ympäristöjä koluttavanaan, tiloja olla turvassa ja kotonaan. Tiloja, joissa heidän koskemattomuutensa ei ole uhattuna. Siellä vuoro-vaikutusta eivät leimaa alituinen aseman hakeminen ja ylivalta. Siellä väkivalta tai väkivallan uhka ei lamauta toimintakyvyttömäksi. Ja ennen kaikkea: ne ovat tiloja, joissa lapsia tuetaan ja rakastetaan. Koti, koulu, kaveripiiri, urheiluseura, nuorisotila, naapurit, isovanhemmat. Ja julkiset tilat laajemminkin: lähikauppa, uimahalli, puistot, elokuvateatteri tai kirjasto. Jos jossakin näistä tiloista ilmenee konflikti tai he eivät voi muista syistä oleskella siellä enää, ei vahinko, tapahtuma, ole niin kivulias, koska on muita tiloja joihin mennä.

Haavoittuneita nuoria yhdistää se, että he elävät vastakkaisessa todellisuudessa. Turvallisia – tai ainakaan ei niin uhkaavia – tiloja, joihin nämä nuoret pääsevät, on vähän, joten niillä on myös kohtuuttoman suuri merkitys. Heihin on porautunut oivallus, että yhteenkuuluvuuden voi menettää. Samoin kuin se, mitä sen menettäminen tarkoittaisi. Riippuvuus on liiallista. Siksi ihmiset ovat valmiita vetämään toisiaan pohjalle kerta kerran jälkeen, jos joku edes vihjaisee haluavansa kuulua toisiin yhteisöihin, toisiin tiloihin. Siksi lapset voivat kääntää pistoolinpiipun kohti toisiaan, vaikka ovat aiemmin olleet ystäviä ja kokeneet taistelevansa yhdessä koko maailmaa vastaan.

Siinä kohtaa minä ilmaannun kuvaan.

Tunnistan heissä itseni, mutta toisin kuin lapset en anna tunteen hämätä itseäni. Olen oppinut hallitsemaan sitä samaan tapaan kuin ihminen voi ajan ja kärsivällisyyden myötä oppia ohjailemaan villieläintä. En ole enää samanlainen kuin lapset, varuillani. Koska suhde ei ole tasavahva, minun ei useinkaan

tarvitse ajatella omia vahvistamisen ja läheisyyden tarpeitani. Nuoret ruokkivat niitä. Ei kulu päivääkään ilman että he antavat minun ymmärtää, miten helvetin jyrkäv olenkaan, skarppi ja arvostettu. Ja minä käytän sitä heitä vastaan.

Tiedän, mitä sanoa ja tehdä, jotta he taipuvat sanelempiini sääntöihin. Toisinaan kuulen, miten lapset puhuvat minusta, kun luulevat, etten ole kuulolla. Nick on cool, he sanovat. Se ei oo niinku muut. Se välittää oikeesti. Ja totta se on. Välitän heistä, haluan heille hyvää. Mutta sitäkin enemmän välitän itsestäni, haluan itselleni hyvää vieläkin enemmän.

Joissain tapauksissa käy niin, että vietän pitkiä aikoja yhden ja saman lapsen kanssa, useita vuosiakin, ja opimme tuntemaan toisemme kunnolla. Silloin voin melkein sanoa, että rakastan niitä lapsia. Kuten sinua, Elijah. Koska olet minun lapseni. Olet poikani. Mutta myös minä itse olen itseni lapsi, itseni poika. Minua surettaa ajatella, että sinulle sattuisi jotain, ettet enää olisi siinä. Ja näen vaivaa saadakseni sinut löytämään uusia reittejä ja arvoja maailmassa, saadakseni sinut kokoaamaan voimasi ja vapauttamaan itsesi, jättämään pohjalla olemisen, nousemaan siivillesi, nousemaan valoon. Silti on rajoja. Ne kuuluvat pakettiin, koska sinun hyvinvointisi ja vapautesi runnovat sitä, miten haluan elää elämäni. Sellainen on vuoro-vaikutuksemme lähtökohta. Siltä se näyttää, meidän sanaton sopimuksemme, jonka te hyväksytte, johon sopeudutte. Minä päätän ja tulen löytämään keinot päästä irti suhteista, jotka koen vahingollisiksi.

Koruttomasti sanottuna hyödynnän asemaani ikähierarkiassa. Kaikki lapset ovat alistuneita. Kaikkien lasten olemukseen on kaiverrettu aikuisten valta. Se on ensimmäinen sorron muoto. Lapset tietävät, mitä heiltä vaaditaan, miten heidän odotetaan käyttäytyvän ja ilmaisevan itseään, ajattelevan ja

tuntevan. He tietävät, mikä on arvokasta ja mikä arvotonta, mitä tapahtuu, jos he rikkovat aikuisten heille muovaamia normeja ja sääntöjä, millaisia seurauksia siitä on. Karjuvia ääniä, teräviä katseita, nyrkin heristelyä ja selän kääntöä. Jäätävää kohtelua, nöyryytystä, loukkauksia ja väkivaltaa. Aikuisilla on valta paiskata lapset häpeän ja yksinäisyyden helvettiin ja lapset tietävät sen. Se ei koske pelkästään haavoittuneita lapsia, mutta hyvissä oloissa kasvavat lapset voivat jossain määrin aavistaa, että alistaminen ja vereslihalla oleminen on väliaikaista ja että he aikanaan saavat aikuisten tapaan saman aseman ja saman vallan, kun taas haavoittuneiden nuorten alistuminen on eksistentiaalista. Se on osa heidän olemustaan. Se ei lopu koskaan.

3

Kun sinä ja minä näimme ensi kerran, seisoin lavalla Malmö-festivalenin koristapahtumassa. Oli melkein keskiyö. Katselin yli juhla-alueen ja näin pienen pojan raivaavan tietään ihmisvilinässä.

Ainakin tuhat ihmistä liikehti puistossa sillä hetkellä. Katseeni kiinnittyi juuri sinuun, koska olit niin röyhkeä. Tungit ihmisten seassa kyynärpäät heiluen, leuka pystyssä ja käskit piipittäväällä äänellä ihmisiä siirtymään. Vaikutit pelottomalta tai sitten niin pelokkaalta, että koit tarpeelliseksi esittää kova-naamaa. Olit päätä pienempi mutta menit sinua vanhempien kundien luo, kun nämä istuivat polttelemassa paikalle rakennetussa katsomossa. Haastoit heitä otteluun. Olit arvioinut asemasi täysin väärin, kahdeksanvuotias teinien joukossa.

Lähdin lavalta, koputin sinua olkaan ja kysyin, pelattaisiinko. Se sopi sinulle ja vilkuilit minua tarkasti, kun riisuit takin ja laukun. Pyysin ihmisiä siirtymään syrjemmälle ja me pelasimme. Voitit sinut seitsemän nolla. Sinä keuhkosit: ”Uusiks, uusiks, älä viitti äijä uusiks!”

”Pelataan vaan, vähän ajan päästä”, sanoin. ”Mutta ensin mä haluan syödä. Voittaminen alkoi hiukoa.”

Suostuttelin sinut mukaan nakkikioskille. Ostin meille hampurilaiset ja limsaa. Menimme kanaalin varrelle ja istuimme rappusille. Tivolista ja koripallokentältä selkämme takaa kuului musiikkia, naurua ja huutoja. Tähtitaivas heijastui

kiiltävänmustasta vedestä jalkojemme juuressa. Rehvakkuute-
si oli tiessään, kävit kiinni ruokaan ja vältit katsomasta minua.

Kun arkuus ja nälkä olivat hävinneet, uskalsit katsoa sil-
miin ja aloit puhua. Kerroit paskakoulusta jota kävit, suosikki-
pelaajistasi, haaveistasi pelata NBA:ssa. Istuimme siinä pit-
kään sen jälkeen kun tapahtuma oli jo loppunut. Sitten lähdit
polkemaan liian isolla fillarillasi. Olit löytänyt ihmisen johon
tarrautua. Ja niin sinä olet tehnyt siitä illasta lähtien. Olet tar-
rautunut ja kieltäytynyt irrottamasta otetta.

4

Kun heräsin eilisaamuna, sinun ensimmäisenä aamunasi minun kodissani, olin ahdistunut. Olin istunut kirjoittamassa aamukolmeen mutta vasta herättyäni viisi tuntia myöhemmin tajusin, mitä olin tehnyt.

En ollut pitänyt sitä väkivaltana mutta olin silti tietoisesti jättänyt antamatta sinulle ruokaa. En ollut tarjonnut käyttöösi petivaatteita enkä puhdasta pyyhettä. Olin myös käyttäytynyt ankarasti ja sulkeutuneesti. Se oli sinuun kohdistunutta väkivaltaa.

Olit nukkunut koko yön samassa asennossa. Tai pikemmin-kin maannut raajat levällään. Minulla oli siitä todisteita; kun vilkaisin sinua illan mittaan, nukuית kyljelläsi, puolittain mykkyrässä kahden sohvatyynyn väliin painautuneena, pää käsi-nojalla. Kun kävin vilkaisuessa sinua kahdeksalta aamulla, olit samassa asennossa.

Se on hyvä merkki, ajattelin. Et voinut tuntea oloasi turvatomaksi, jos pystyit nukkumaan niin syvästi, uneen kääriytyen. Olin sentään täyttänyt levon, turvan ja palautumisen tarpeesi, jotka todistetusti olivat pakottavampia kuin lämmön ja ruuan tarpeesi.

Vakuutuin asiasta, kun käytin vertailukohtana sitä ainokais-ta asiaa, mikä minulla oli käytettävissä: itseäni.

Minun öitäni olivat kurittaneet aina hirvittävät painajaiset, kun tapahtui suuria muutoksia tai olin huolissani jostain.

Kärsin yöllisistä kauhukohtauksista taajaan kahdeksan ja kahdentoista ikävuoden vaiheilla. Singahdin sängystä kyynelten, hien ja pissan kastelemana, asetuin lattialle edelleen unessa ja huidoin kauemmas sitä, mikä oli tullut noutamaan minua. Ja istuin öisten kauhujen jäljiltä pimeässä tuijottamassa eteeni turtana uupumuksesta ja nukahtamisen pelosta. Hallusinoin kuolemasta ja eristyksestä.

Sinun ensimmäinen yösi asunnossani oli sujunut tasaisesti ja se rauhoitti minua. Olisinhan voinut kieltäytyä suostumasta siihen, että muutat luokseni, sanoa että saat luvan asua siellä missä asut ja tavata minua arkisin niin kuin tavallisestikin. En tehnyt niin. Ja se oli minulta jalomielistä. Siksi minun ei ollut oikein suhtautua itseeni liian ankarasti ja tuomitsevasti. Niin järkeilin. Olin ollut ikävä, totta. Oli kohtuullista tuntea syyllisyyttä ja katumusta. Toisaalta tilanne oli uusi ja ahdistava.

Menin keittiöön ja lämmitin mikrossa kahvia, istuin ikkunan ääreen. Lasiin oli ilmaantunut jääkukkia. Kylmä työntyi sisään rapistuneesta tuuletusluukusta. Usva painoi tiiviinä narkkaripuistoa, joka näkyi viistosti vasemmalla. Talojen katot ja jalkakäytävät olivat lumen peitossa.

Yllättäisin sinut, välähti mieleeni. Olisin valmis heti kun heräisit. Sanoisin, että vuorossa oli luksusaamiainen ja ehdotaisin aamiaisbuffettia Hiltonissa. Se löisi sinut ällikällä. Saisi sinut unohtamaan kehnot asiat, muistamaan hienon.

Niin kävi. Kun heräsit, istuin vierelläsi sohvalla lukemassa. ”Nyt juhlitaan!” hihkaisin ja nipistin sinua poskesta. Nousit kyynärpäiden varaan ja hymyilit unisena. ”Mitä sanot aamiaisesta Hiltonissa? Olisi mukavaa, eikö? Mutta meidän on pidettävä kiirettä. Kattaus loppuu neljänkymmenen minuutin päästä.”

Varttia myöhemmin olimme täpötäydessä ravintolassa. Keskiluokka katseli kaula pitkällä kahta verkkariasuista tyyppiä: riutuneen näköistä aikuista miestä, jolla oli kaljuksi ajeltu pää, ja poikaa joka oli niin hanakka pääsemään ruuan ääreen, että teki nälkäisen rynnäkönnä buffettipöydän kimppuun ja poistui pöytään onnesta mylvien. Lautanen kummassakin kädessään.

RIIPASEVA TOSITARINA ELÄMÄSTÄ VÄKIVALLAN UHAN ALLA.

Nicolas työskentelee syrjäytymisvaarassa olevien lasten parissa. Hän on työssään taitava ja kokenut ja saa lapset luottamaan itseensä. Tällä kertaa hän on kuitenkin pulassa, kun yksi erityisen hankala poika on onnistunut kiinnittymään häneen, mennyt suorastaan ihon alle.

Nyt Nicolas on vastoin omaa tahtoaan sallinut pojan muuttaa luokseen. Se on päätös, joka muuttaa kaiken pojan elämässä.

Tämä on kertomus nähdyksi tulemisesta sekä surusta, toivosta ja ihmisen muuttumisesta.

”Olet tietoinen siitä, että sinun pitäisi hahmottaa paremmin elämäsi sanelevia kehityskulkuja. Hahmottaa syitä siihen, miksi koulusi on Ruotsin huonoin, miksi kytät kovistelevat sinua, svedut karttavat sinua kuin ruttoa, mamut katsovat kieroon, miksi voit niin helvetin huonosti. Tieto on ulottuvillasi.”